

ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครโทรทัศน์ไทย

นางสาวศรินทร์ทิพย์ พิมเสน

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2545

ISBN 974-17-9873-3

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

120830543

COMMERCIAL FACTORS THAT AFFECT SCRIPTWRITING OF THAI TELEVISION DRAMA

Miss Sirinthip Pimsen

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2002

ISBN 974-17-9873-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครโทรทัศน์ไทย

โดย

นางสาวศรินทร์ทิพย์ พิมเสน

สาขาวิชา

การสื่อสารมวลชน

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ จุมพล รอดคำดี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุบลรัตน์ ศิริยุวศักดิ์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์)

ศูนย์วิทยุโทรทัศน์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศรินทรทิพย์ พิมพ์เสน : ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อ การเขียนบทละครโทรทัศน์ไทย.
(COMMERCIAL FACTORS THAT AFFECT SCRIPTWRITING OF THAI TELEVISION
DRAMA) อ.ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์, 180 หน้า. ISBN
974-17-9873-3

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อศึกษาและรวบรวมปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่เข้ามา
กระทบกับการเขียนบทละครโทรทัศน์ โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้เขียนบทละครโทรทัศน์
จำนวน 9 ท่าน

ผลการวิจัยพบว่า ละครโทรทัศน์แต่ละเรื่องมีการแปลงบทเพื่อให้เหมาะสมกับสื่อ นอกจาก
นั้น อาจมีการดัดแปลงบทให้สอดคล้องกับการกำหนดแนวเรื่อง หรือ theme หรือ ความต้องการที่จะ
เปลี่ยน image ของนักแสดง ฯลฯ หรือให้ตอบสนองต่อปัจจัยเชิงพาณิชย์ต่างๆ เพื่อแสวงหามลกำไร
สูงสุดจากการผลิต ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. ความพึงพอใจของกลุ่มผู้ชม ทำให้การเขียนบทต้องคำนึงถึงหลักสุนทรียภาพ
2. การหากำไรเพิ่มเติมจากสปอนเซอร์ ซึ่งทำได้ 3 ลักษณะคือ การยืดเรื่องโดยเพิ่มเรื่องราว
ตามจำนวนตอนที่ถูกกำหนดมา หรือ การยืดเรื่องโดยการเพิ่มความยาวตอนออกอากาศ หรือ การใช้
Tie-In ซึ่งมักจะเป็นการเพิ่มเติมรายละเอียดบางอย่างเข้าไปในบทละครโทรทัศน์
3. งบประมาณที่จำกัด จึงต้องปรับแก้บทละครโทรทัศน์ เพื่อลดค่าใช้จ่าย
4. ความช่วยเหลือ - สนับสนุนในรูปแบบอื่นที่ไม่ใช่ตัวเงินของสปอนเซอร์ส่งผลให้มีการ
เปลี่ยนแปลงรายละเอียดบางส่วนของบทละครโทรทัศน์เพื่อช่วยลดค่าใช้จ่าย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนิติ..... Rinthip
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... K. K. K.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4285129728 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: COMMERCIAL / SCRIPTWRITING / TELEVISION DRAMA

SIRINTHIP PIMSEN : COMMERCIAL FACTORS THAT AFFECT
SCRIPTWRITING OF THAI TELEVISION DRAMA. THESIS ADVISOR : ASST.
PROF. GRIRGGIAT PUNPIPUTT, 180 pp. ISBN 974-17-9873-3.

The purpose of this qualitative research is to study commercial factors that affect television drama scriptwriting. This is carried out by means of depth-interview of 9 scriptwriters.

It is found that the script of each television drama has been adapted to suit the nature of the media. Moreover, the script may be adapted to conform with the story line, the theme, or the needs to change the images of the performers, or to answer to any of the following commercial factors in order to secure maximum profit :

1. The audience's satisfaction : the script must adhere to the principle of aesthetics.
2. Seeking more benefit from sponsor by means of
 - expanding the story.
 - increasing the number of episodes.
 - using Tie-In method or product placement.
3. Budget constraint : the script must be revised in order to minimize the production costs.
4. Non-monetary sponsorship can result in changing some details in the script in order to minimize the production costs.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Department Mass Communication Student's signature.....*Sirintip*
Field of study Mass Communication Advisor's signature.....*Grirggiat Punpiputt*
Academic year 2002 Co-advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความเมตตาของ ผศ. เกริกเกียรติ พันธุ์พิพัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งคอยให้คำแนะนำ และความเอาใจใส่แก่ผู้วิจัยมา โดยตลอด ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.อุบลรัตน์ ศิริวุศักดิ์ ซึ่งได้กรุณาเป็นประธานกรรมการ วิทยานิพนธ์ และ รศ.ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ ซึ่งกรุณาเป็นกรรมการวิทยานิพนธ์เล่มนี้ อีกทั้ง รศ.ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ที่ได้แวะเวียนมาให้คำปรึกษาและความกระจ่างแก่ผู้วิจัยทุกคราวที่ท่านได้รับทราบปัญหา และต้องขอแสดงความขอบคุณอย่างสูงต่อกองทุนประดิษฐ์-สมสุข กัลย์จาฤกที่ มอบเงินทุนเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยในครั้งนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบพระคุณแหล่งข้อมูลทุกท่าน ซึ่งได้แก่ คุณกาญจนาและคุณวีระประวัตินวงศ์พัทพันธ์ คุณวีระธรรม วิชัยรักษากุล คุณณัฐยา ศิริกรวิไล คุณภาสุรี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา คุณละลิตา ฉันทศาสตร์โกศล คุณวิไลลักษณ์ พูลประเสริฐ คุณวรการ เจริญดี คุณประโยชน์ สุศรีเจริญสุข และคุณภูพิงค์ พังสะอาด ที่กรุณาสละเวลาให้สัมภาษณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย ครั้งนี้ ขอขอบคุณบริษัท เอ.ซี. นีลเซน จำกัดที่ช่วยเหลือเพื่อข้อมูลบางส่วน และขอบคุณไก้ สำหรับความช่วยเหลือในการหาทางติดต่อแหล่งข้อมูลบางท่าน

ขอขอบคุณเพื่อนรักร่วมก๊วน โดยเฉพาะพี่หนู ปิ่น มิ่งท์ และเจ้าหวานที่คอยทำหน้าที่ เป็นที่ปรึกษาทั้งเรื่องทุกข์และเรื่องสุขให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณ ปอนด์ หนูย ก้อย เจ้าปุ้ม และน้องๆMC9 ทุกคนที่คอยข่มขู่และเป็นกำลังใจให้แก่กันและกันเสมอมา ขอขอบคุณป้าและคุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยเป็นห่วงเป็นใย ขอขอบคุณ โย้และจ๊ิบ ที่ให้ความช่วยเหลือในเวลาที่คุณพิวเตอร์คู่ยาก เกิดวิกฤต รวมทั้งเพื่อนๆธรรมศาสตร์คนอื่นๆที่แม้จะไม่ปรากฏนาม แต่ขอให้รับรู้ไว้ด้วยว่า เพื่อนไม่ ค่อยเอาถ่านคนนี้เข้าชั่งกับน้ำใจที่มีให้ตลอดมา

ขอขอบคุณพ่อแม่ที่ผลักดันให้ลูกคนนี้ต้องขวนขวายหาที่เรียนจนได้มาเข้าเรียนที่ สถาบันแห่งนี้และกัดฟันสู้จนจบออกมาได้ แม้จะใช้เวลามากกว่าที่พ่อกับแม่ตั้งใจไว้ ขอคุณ ญาติ-พี่น้องทั้งหลาย ขอขอบคุณคุณแม่ของพี่หนูและคุณแม่ของน้องปุ้ม ที่คอยเอาใจช่วยและอวยพร ให้ทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณอาจารย์ทุกท่าน และเพื่อนๆทุกคนที่ได้ช่วยสร้าง ประสบการณ์ใหม่ๆให้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้และยืนหยัดต่อสู้กับความยากลำบากใน ช่วงเวลาของการทำวิจัยมาได้อย่างเข้มแข็ง ขอขอบคุณ..ขอขอบคุณ..ขอขอบคุณจริงๆ

ศรินทร์ทิพย์ พิมเสน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
-ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	8
-ปัญหาคำวิจัย.....	8
-วัตถุประสงค์ของการวิจัย	8
-ขอบเขตของการวิจัย.....	8
-ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น.....	8
-คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
-ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
-แนวคิดและทฤษฎี.....	11
-แนวคิดเรื่อง สื่อสารการแสดงและสุนทรียภาพ	11
-แนวคิดเรื่อง โครงสร้างและสถาบันสื่อมวลชน.....	14
-แนวคิดเรื่อง Commercialization.....	16
-แนวคิดเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการผลิต	16
-เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย.....	22
-ประชากร	22
-กลุ่มตัวอย่าง	22
-เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
-การเก็บรวบรวมข้อมูล	26
-ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิจัย	27

บทที่ 4 ศิลปะในการแปลงสื่อ.....	28
-กลุ่มผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ที่ดัดแปลงจากบทประพันธ์เดิม	
คุณภูพิงค์ พังสะอาด.....	29
คุณละลิตา ฉันทศาสตร์โกศล	34
คุณประโยชน์ สุศรีเจริญสุข	38
คุณภาสุรี สนิทวงศ์ ณ อยุธยา.....	41
คุณวรรณกร เจริญดี.....	47
คุณกาญจนา วงศ์พัทพันธ์.....	50
-กลุ่มผู้เขียนบทละครโทรทัศน์ที่สร้างจากพล็อตเรื่องใหม่	
คุณวิไลลักษณ์ พูลประเสริฐ	54
คุณณัฐิยา ศิริกรวิไล	56
คุณวีระธรรม วิชัยรักษากุล.....	58
บทที่ 5 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครโทรทัศน์.....	61
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท :	
เขาวานให้หนูเป็นสายลับ	61
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท : มณีหยาดฟ้า.....	63
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท: หงส์เหนือมังกร.....	64
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท: มัสยา	67
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท:	
รักประกาศิต ภูษิษย์-นริศรา.....	71
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท: เจ้าตัวน้อย	73
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท:	
ฝนตกชุกไหม้ไหม้ คนอะไรมาพบบัน.....	75
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท: สาวใช้หัวใจซิกาโก้.....	77
-ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบท: อังกอร์.....	79
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	83
-สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย.....	83
-ข้อจำกัดในการวิจัย.....	93

สารบัญ (ต่อ)

ณ

หน้า

-ข้อเสนอนแนะ.....	94
รายการอ้างอิง.....	95
ภาคผนวก ก.....	99
ภาคผนวก ข.....	107
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	180

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตารางที่ 5.1 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง เขาวานให้หนูเป็นสายลับ.....	63
ตารางที่ 5.2 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง มณีหยาดฟ้า.....	64
ตารางที่ 5.3 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง หงส์เหนือมังกร.....	67
ตารางที่ 5.4 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง มัชยา.....	70
ตารางที่ 5.5 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง รักประกาศิต ภูษิขย์-นริศรา.....	72
ตารางที่ 5.6 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง เจ้าสัวน้อย.....	75
ตารางที่ 5.7 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง ฝนตกชุ่มไหม ไหล คนอะไรมาพบกัน.....	76
ตารางที่ 5.8 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง สาวใช้หัวใจซิกาโก้.....	78
ตารางที่ 5.9 ปัจจัยเชิงพาณิชย์ที่มีผลกระทบต่อการเขียนบทละครเรื่อง อังกอร์.....	80